

M^m

BİLANÇO

TÜRMOB AYLIK YAYIN ORGANI • SAYI : 199 • MAYIS 2013 5 5.00 TL • ISSN:1307-6620

- *8. Türkiye Muhasebe Forumu yapıldı*
- *Cari açık önemini koruyor*
- *IMF; öncelik finans reformu*
- *Gelişmekte olan ekonomiler yükseliyor*

ISSN 1307-6620

Ekonomik Rapor

TÜRMOB Adına Sahibi ve
Genel Yayın Yönetmeni

Nail SANLI

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Ali Ekber DOĞANOĞLU

Yayın Kurulu

Nail SANLI
Ali E. DOĞANOĞLU
Ahmet FETTAHOĞLU
Ebru AYDIN

TÜRMOB

MU-DEN A.Ş.
tarafından yayınlanmaktadır
Yayın Türü : Yaygın süreli

Yönetim Yeri

Gençlik Caddesi No:107
06570 Anıttepe - ANKARA
Tel: (0.312) 232 50 60 (10 Hat)
Fax: (0.312) 232 50 73
http: www.turmobil.org.tr
e-mail:alid@turmobil.org.tr

Dizgi - Düzenleme

Tuncay TEKYILDIZ

Baskı

Fersa Matbaacılık Paz.San.Tic.Ltd.Şti.
Ostim 36. Sk. No:5/C-D
Yenimahalle/ANKARA
Tel: (0.312) 386 17 00 (pbx)

Basım Tarihi : 08 Mayıs 2013

Basım Yeri : Ankara
ISSN : 1307-6620

Dergide yayınlanan yazıların yayın hakkı

Bilanço Dergisi'ne aittir.

Kaynak gösterilmeden bir bölümü veya
tamamı alıntı yapılamaz

Odalarımızda yeni dönem

Mayıs ayı itibariyle odalarımız seçim sürecine başlamış oldu. Meslektaşlarımız üç yıl boyunca görev alacak Oda Yönetim, Denetim, Disiplin kurulları ile TÜRMOB delegasyonunu seçecekler.

Genel kurullarımız, meslektaşın mesleğine sahip çıktığı, mesleği yarınlara coşkuyla taşıma azmimizin ön plana çıktığı, dayanışmamızı, birlikteliğimizi koruduğumuz en önemli platformumuzdur. Elbette farklı gruplar, farklı görüşler olacak ve bazı odalarımızda seçim yarışı olacaktır. Bu yarışlar demokrasinin bir gereğidir. Yıllardır olduğu gibi bu dönemde de ortak paydamızın mesleğimiz olduğunu unutmadan, genel kurullarımızı gerçekleştireceğiz. Birliğimizi, dayanışmamızı koruyarak geçmişte olduğu gibi bugünde mesleği yarınlara güvenle taşıma kararlılığımız devam edecektir. Aday olan, yeni dönemde görev alacak olan tüm meslektaşlarımızı şimdiden kutluyorum.

Geçtiğimiz ay içerisinde mesleğimizi yakından ilgilendiren iki önemli düzenleme TBMM'de kabul edildi. Meslektaşlarımızın yıllardır önemli sorunlarından biri olan meskenlerde iş yeri sorununu yaptığımız çalışmalarla çözdük. TBMM'de kabul edilen 6460 sayılı Kanunun 9'uncu maddesi ile 3568 sayılı Meslek Yasamızın 45 inci maddesine eklenen bir fıkra ile meslektaşlarımız kat maliklerinin izni ve tapu şartları aranmaksızın bağımsız bölümlerde büro faaliyetlerini sürdürebileceklerdir.

İkinci önemli düzenleme ise 6455 sayılı Kanun ile yapıldı. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 397. Maddesine eklenen 5. Bent ile Bakanlar Kurulu Kararı dışında kalan anonim şirketlerde denetime tabi hale geldi. Bu düzenlemeye ilişkin hususlar Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle belirlenecek.

KGK, BDDK, SPK ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı gibi kurumlarımızın aldığı bu yetkilerle bağımsız denetim konusu önemli bir gündem maddemiz olarak uzun süre varlığını koruyacak gibi gözüküyor.

TÜRMOB'un bağımsız denetim konusundaki görüşü başından beri ayındır. Ülke şartlarına uygun, çağdaş ülke uygulamaları ile örtüşen önerilerimiz hayata geçirilmelidir. Aksi, vakit kaybı olacaktır.

Dergimizin bu sayısında da ilgi ile okuyacağınızı umduğumuz haber ve araştırmalara yer verdik.

Gelecek sayımızda
buluşmak dileğiyle...

Nail SANLI / Genel Başkan

8. Türkiye Muhasebe Forumu yapıldı

Mesleğin Yükselen Trendleri Kamu Gözetim Kurumları ile Mesleki ve düzenleyici kuruluşlar ilişkisi temalı 8. Türkiye Muhasebe Forumu Antalya'da gerçekleşti.

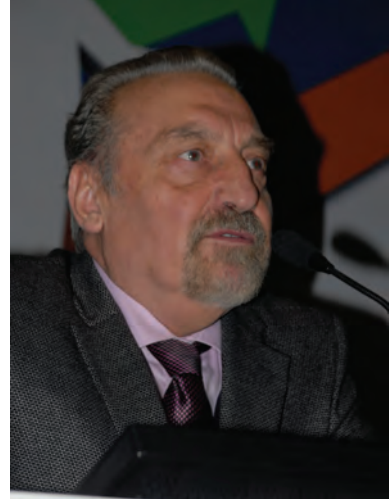
Mesleğin Yükselen Trendleri Kamu Gözetim Kurumları ile Mesleki ve düzenleyici kuruluşlar ilişkisi temalı 8. Türkiye Muhasebe Forumu Antalya'da gerçekleşti. Yurdun dört bir yanından gelen meslek mensupları ile geniş bir katılımı ile gerçekleştirilen forumda mesleğin yükselen trendleri ve Kamu Gözetimi Kurumu uygulamala-

rının uluslararası boyutu ve Türkiye yansımaları forumda ayrıntılı bir şekilde tartışıldı.

8. Muhasebe Forumunun açılış konuşmasını yapan TÜRMOB Genel Başkanı Nail Sanlı bugüne kadar gerçekleştirilen 7 Muhasebe Forumu hakkında bilgi vererek, tartışılan konular ortaya çıkan öneriler ve yapılan çalışmaların mesleğin gelişimine önemli katkılar sağladığını

vurgulayarak, muhasebe forumlarının mesleğin sorunlarının tartışıldığı çözüm önerilerinin önerildiği çok geniş bir platform olarak değerlendirdiklerini ve çok büyük faydalar sağlandığını söyledi.

Sanlı, mesleğin geleceğine yön veren temel dinamik ve trendleri uluslararası gelişmelere paralel olarak şu şekilde sıraladı:

“Meslekte Uzmanlaşma: Meslekte Yeni Açılımlar’, ‘Küreselleşme: Uluslararasılaşma’, ‘Kurumsallaşma’, ‘Yoğun Düzenlemeler ve Meslek Üzerinde Kamunun Artan Gözetimi.’”

Genel Başkan Sanlı, “Muhasebe; defter tutma fonksiyonundan finansal raporlama alanına yönelik hızlı bir yolculuk içinde bulunmakta olup, muhasebe mesleği de son yıllarda kabuk değiştirmekte, farklı uzmanlık alanlarına yönelmektedir.

Muhasebe hizmeti Ticaret ve Tarifeler Genel Anlaşması sınıflamasında mesleki hizmetler alt grubu içinde yer almaktadır. Muhasebe mesleği; şirketlerin öneminin artması, halka açılımların hızlanması, piyasaların genişlemesi ile birlikte her geçen gün daha fazla uluslararası bir hal almaktadır.

Bu çerçevede muhasebe mesleği ulusal sınırları aşmakta ve uluslararası bir meslek haline gelmektedir. Mesleklerin uluslararası sınırları aşma sürecinde serbestlik politika-

sı GATT'in temel prensiplerinden birisidir.

Bu prensip Avrupa Birliği uygulamalarında tek pasaport ilkesi olarak bilinmektedir. Tek pasaport ilkesine göre bir AB ülkesi denetçisi, diğer bir AB üyesi ülkede denetçilik işini hiçbir izne tabi olmadan gerçekleştirebilir.

Bağımsız denetimde kamu gözetimi Dünya uygulamalarını TÜR-MOB olarak masaya yatırdık ve inceledik. Bu çalışmalar sonucu

“Bağımsız Denetimin Kamu Gözetiminde Dünya Uygulamaları ve Türkiye Örneği” başlıklı kitabı hazırlayarak istifadeniz için sunuyoruz. Çalışma; kamu gözetimi uygulamasını Dünya ile tanıştıran başta ABD modeli olmak üzere, AB düzenleme ve uygulamaları, İngiltere, Japonya ve Kanada gibi farklı coğrafyalardaki örnekleri detaylı bir şekilde açıkladıktan sonra konuya ilişkin Türkiye örneği irdelenmektedir.

02.11.2011 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren, 660 sayılı “Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu’nun Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK” bir dünya uygulaması olup muhasebe mesleği açısından önemli düzenlemeleri getiren, beklenen ve sürpriz olmayan ancak yeni Kuruma verilen yetkiler açısından sürpriz bir gelişme olmuştur.

660 sayılı KHK’nın yayımlanmasıyla ülkemizde bağımsız denetim alanında çok başlı yapının sona erdiğini düşünmüştük. Ancak sonrasında birer birer kurumlar yetkilerini geri almaya başladılar.

Aralık 2012’de 6362 sayılı yeni Sermaye Piyasası Kanunu ile SPK, yine aynı Kanun ile 5411 sayılı Bankacılık Kanununda yapılan değişiklikle BDDK, bağımsız denetimde gözetim yetkilerini geri aldılar. Son olarak geçen hafta Mecliste kabul edilen “Gümrük Kanunu ile Bazı Kanun ve KHK’lar da de-

ğişiklik yapan Kanun” ile, TTK’nın 397. maddesine yapılan bir ilaveyle bağımsız denetim dışı kalmış şirketlerde eski murakıplık sisteminin yerini alacak denetim esaslarını belirlemek üzere Gümrük ve Ticaret Bakanlığı da yetki almış oldu.

SPK ve BDDK düzenleyip, denetledikleri özel ve önemli alanlar nedeniyle bağımsız denetimin kalitesine kendileri hakim olmak ve kurumlarında 25 yıllık süreyi aşan bir şekilde oluşmuş entelektüel sermaye ve uzmanlık birikimini kullanmak ve çalışmalarına devam etmek istemektedirler. Keza mülga eski TTK’ya göre Gümrük ve Ticaret Bakanlığı şirketler üzerindeki denetim yetkilerinin devamını istemektedirler. Bu talepleri haklı karşılamak mümkündür.

Ancak Sözkonusu yeni yetkiler, 660 sayılı KHK’nın faydalı olarak gördüğümüz çok başlı yapının sona ermesi bir yana, bu yapıyı daha da

derinleştirmiş bağımsız denetim alanında çok sayıda otoritenin ortaya çıkmasına neden olmuştur ve KGG’yi kuruluş ve varoluş gerekçesinden uzaklaştırmıştır.

TÜRMOB, ülke geneline yayılmış 84 meslek odası ve 90.000 üyesi ve 17.000 Stajeri ile muhasebe ve denetim mesleğinde çeyrek asra yaklaşan 24 yıllık mesleki birikime sahip, 3568 sayılı meslek yasası ile kurulmuş, kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur.

Bağımsız denetim; muhasebe mesleğinden ayrı bir meslek değil, muhasebe mesleğinin teknik bir uzmanlık alanıdır. Bu nedenle; gerek 660 sayılı KHK’da gerekse “Bağımsız Denetim Yönetmeliği”nde bağımsız denetimin ancak meslek mensupları (SMMM ya da YMM ruhsatı almış kişiler) tarafından yürütüleceği amir hüküm olarak esas alınmıştır. Ancak; Yönetmelik incelendiğinde; bağımsız denetim faaliyetinin uygulayıcı yönü olan meslek mensubu ve TÜRMOB ile herhangi bir işbirliği ve istişarenin öngörülmediği anlaşılmaktadır.

Oysa; uluslararası uygulamalarda başta ABD’de Kamu Gözetimi Kurulu ve Avrupa Birliğinin çoğu ülkesinde; bu Kurulların meslek örgütleriyle istişare halinde ve uyumlu bir şekilde çalıştıkları görülmektedir.

Denetçilerin sicilleri ve kütükleri üyesi buldukları meslek örgütlerle

rinde tutulmakta; Denetçi eğitimleri dahil tüm mesleki eğitimler ve denetim sınavları ile birlikte tüm mesleki sınavlar meslek örgütleri tarafından yapılmaktadır. Denetçilerin disiplin dosyaları da meslek örgütlerinde takip edilmektedir.

Bu kapsamda Kamu Gözetim Kurullarının odaklandığı nokta yapılan bağımsız denetimin denetim standartlarına uygunluğunun gözetimi olmakta, bu çalışmayı yürütürken her türlü bilgiyi meslek örgütünden elektronik ortamda bir işbirliği içinde temin etmektedirler. Bu güzel bir işbirliği örneğidir ve temeli gözetim kurullarının bazı yetkilerini meslek örgütlerine devretmesi veya paylaşması ile mümkündür.

660 sayılı KHK ile kurulan Kamu Gözetim Kurulunu diğer ülke Kamu Gözetim Kurullarından ayıran bir diğer özellik ise, KGK'nın hem

muhasabe standardını, hem denetim standardını belirlemesi, hem de bağımsız denetimin kural ve esaslarını belirleyip, bağımsız denetimin gözetimini yapmasıdır.

Uluslararası uygulamalar incelendiğinde ise; muhasabe standardını, denetim standardını belirleyen kurumlar ile bağımsız denetimin gözetimini yapan kurumun farklı kurumlar oldukları görülmektedir. Böyle olması olası çıkar çatışmalarının engellenmesi açısından gerekli görülmektedir.

Örneğin; ABD'de muhasabe standartlarını FASB adlı Finansal Muhasabe Standartları Kurulu belirlerken, bundan tamamen bağımsız Amerikan muhasabe meslek örgütü AICPA-Amerikan Mali Müşavirler Enstitüsü denetim standartlarını belirlemekte, denetim uygulamalarının gözetimi ise PCAOB ad-

lı kamu kurumu niteliğindeki ülkemizdeki KGK muadili Kamu Gözetim Kurulu tarafından yürütülmektedir.

Dolayısıyla KGK aslında uluslararası uygulamalarda meslek örgütlerinin belirlediği denetim standartlarını belirleme yetkisini de kendi uhdesinde taşımaktadır. Aslında uluslararası uygulamalar göre beklenen, denetim standartlarının meslek örgütü TÜRMOB tarafından belirlenmesidir.

Yeni kurulan Kamu Gözetim Kurulu alt yapısı hazır, eğitim organizasyonunu tamamlamış bir meslek örgütüyle çalışma fırsatına sahip bulunduğu için şanslı görülmektedir. Konuya ilişkin Bağımsız Denetim Yönetmeliği ile getirilen eğitim programı zaten TÜRMOB tarafından üyelerine verilmeye başlandığına göre, ülke kaynaklarının et-

8 TÜRKİYE MUHASEBE FORUMU

05-06 Nisan 2013 Susesi Otel - ANTALYA

*“Mesleğin Yükselen Trendleri,
Kamu Gözetim Kurumları ile
Mesleki ve Düzenleyici
Kuruluşlar İlişkisi”*

kin kullanımı açısından en uygun yol TÜRMOB eğitimlerinin Kamu Gözetim Kurulu tarafından kabul görülmesidir.

Benzer şekilde; Denetçilerin eğitimleri yanı sıra denetçilik sınavlarının, Denetçilerin sicil ve kütüğünün oluşturulması işlemlerinin, Denetçilerin disiplin ve soruşturmalarının, Bağımsız denetim standartlarının belirlenmesinin, mesleğin üst Birliği TÜRMOB'a devredilmesi uluslararası uygulama ve gelişmelere paralel ve uyumlu olmaktadır.

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu faaliyetlerini yürütmesi için muhasebe mesleğinin üst Birliği olan TÜRMOB'un mesleki deneyimine ve meslek mensuplarının gayret ve çalışmalarına gereksinimi olduğu ortadadır. TÜRMOB'un resmi açıklama ve söylemleri de Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu ile bir işbirliği arayışında olduğunu göstermekte olup, ülkemizde bağımsız denetim

uygulamalarının başarısı açısından iki kurum arasındaki işbirliği zaten beklenen doğal bir sonuçtur. Zira bağımsız denetim faaliyetinin; bağımsız denetçi olmadan yürütülebilmesi mümkün bulunmamaktadır.”

TÜRMOB Genel Başkanı Sanlı, bağımsız denetimin gelişimi için KGK ile işbirliğine hazır olduklarını ve TÜRMOB'un bağımsız denetim standartlarını tercüme ederek yayınladığını vurgulayarak son halinde KGK ile paylaşabiliriz dedi.

Toplantıya ev sahipliği yapan Antalya SMMM Oda Başkanı Mustafa Erdem, muhasebe forumlarının mesleğin sorunları çözümünde ve mesleki politikaların belirlenmesinde önemli fonksiyonları olduğunu belirterek, “Mesleğin en önemli uzmanlık alanı bağımsız denetimdir. Bağımsız denetimle ilgili yaşadığımız sorunları bu forumda konuşma ve tartışma imkanı bulacağız” dedi.

TÜRMOB'un ilk Genel Başkanı

olarak görev yapmış olan Prof. Dr. Kamil Büyükmirza konuşmasında TÜRMOB'un kuruluşunda yaşanan sorun ve sıkıntılar ile bugün geldiğimiz noktada yaşadığımız sorun ve sıkıntıların önemli farklılıklar gösterdiğini belirterek, “TÜRMOB'un ilk kuruluş dönemlerinde kuruluş çalışmaları ve yönetmeliklerinin çıkartılması öncelikli gündemimizi oluşturmaktaydı. Yasa gereği denetim zaten meslek mensuplarımızın görev ve yetkileri dahilindedir. Bunun için bizim bir başka bir sınava girmemizin mantığını ben anlamıyorum.

KGK Başkanı daha önceki Muhasebe Forumunda muhasebe farklı denetim farklıdır, muhasebe ayrı, finansal raporlama ayrıdır dedi. Bunlar çok önemli bakış farklılıklarıdır. Muhasebe finansal raporlamayı kapsar” dedi.

TÜRMOB Eski Genel Başkanı Mustafa Özyürek, “Başka hiçbir sivil toplum kuruluşunda olmayan nispi temsil geldi bizim meslek örgütümüze yerleşti. Zaten seçmen

memnun olmadığı kişiyi seçmez. Bunun yasa ile sınırlanması doğru değildir. Bu düzenlemeler yapılırken TÜRMOB'un ve odaların görüşü alınmamıştır. TÜRMOB bütün bunlara rağmen mesleğin gelişmesi ve itibarının artması için elinden geleni yapmaktadır. Meslek muhasebe mesleğidir, mali müşavirlik mesleğidir. Denetim mesleğidir. Meslekte uzmanlık alanları olabilir ama bizim esas temelimiz serbest muhasebeci mali müşavirlik ve yeminli mali müşavirliktir. Siz yeni bir meslek yaratamazsınız. Şu anda Nail Sanlı başkanlığındaki yönetimi bu bayrağı gayet güzel taşıdığını görmekten büyük mutluluk duyuyorum. Bütün engelleri siz dayanışmanızla, birlikteliğiniz ile aşacaksınız.

TÜRMOB Eski Genel Başkanı Masum Türker konuşmasında burada ailesi ile konuştuğunu belirterek, "Başta Genel Başkan Nail Sanlı olmak üzere TÜRMOB yönetimini kutluyorum. Yaptıkları çalışmanın çok önemli olduğunu bir

kez daha ifade ediyorum. TÜRMOB Genel kurulu tarafından kabul edilmiş olan sürekli mesleki eğitim yönetmeliğinin yayınlanmaması TÜRMOB'un uluslararası camiadaki en önemli eksikliğidir. TESMER bugün geldiğimiz noktada mükemmel bir eğitim sistemine sahip olmuştur. Denetim bizim mesleğin esas adıdır. Tüm şirketlerin mutlaka meslek mensupları tarafından denetlenmesi gerekir. Yalnız başınıza büyürseniz kıymeti yok, aileniz ile büyürseniz kıymeti çok büyüktür.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürü İsmail Yücel, TÜRMOB'un Bakanlık gündemine taşıdığı bir çok sorunu çözmüş olmanın gururu ile kürsüye çıktığını belirterek başladığı konuşmasında, "Gayri faal olan 250 bin işletme sizin önerileriniz doğrultusunda yaptığımız düzenleme ile çok daha kolay tasfiye edilecek. Şirket bölünme ve birleşme işlemlerinde sizlere çok önemli yetkiler verdik. Yevmiye defterinin kapanış onayını si-

zin isteğiniz doğrultusunda yeniden düzenledik. Kooperatif ve şirket denetimi ile ilgili aldığımız yetkiyi camianızla istişare ederek gerçekleştireceğiz. Buna ilişkin yönetmelik taslağımız hazır durumdadır. Bağımsız denetime tabi olmayan şirketler ile kooperatifler için bir denetim öngörüyoruz. Aldığımız yetkinin bu anlamda bağımsız denetim ile hiçbir ilgisi yoktur. Bizim amacımız TTK'nın hedeflerine ulaşmasıdır. 2013 yılsonu itibarıyla tüm Türkiye'de MERSİS'i uygulayacağız ve elektronik ticaret sistemine geçmiş olacağız. TTK'nın hedeflerinden olan MERSİS'in uygulanmasında en önemli unsur sizlersiniz. E-devlet tabanlı bir çok uygulamayı sizler hayata geçirdiniz. MERSİS'i de sizler başarı ile uygulamaya geçireceksiniz. Bundan eminim.

Antalya milletvekili Osman Kaptan, meslek mensuplarının önemli ve zor bir görev yaptıklarını ifade ederek, "Mükellef ile devleti uzlaştıran sizlersiniz. Evrensel ulus-

lararası uygulamaların ülkemizde de uygulanmasını istiyorsunuz. Kısa zamanda iyi işler yaptınız önemli mesafeler aldınız. Yaptığınız en önemli iş eğitimidir. Bu eğitim çalışması Türkiye’de başka hiçbir yapıda yok. Türkiye’yi eğitim ile donattınız. Mesleğinizi itibar sahibi yaptınız. Bu itibarı da korumak istiyorsunuz. Sizlerle iftihar ediyoruz sizlerle gurur duyuyoruz.

Muhasebe Formu’nun açılış bildirisini TÜRMOB Bağımsız Denetim Merkezi Müdürü Zafer Sayar sundu. Sayar, Bağımsız denetimin kamu gözetiminde dünya uygulamaları ve Türkiye örneği konulu sunumunu, AB, ABD, İngiltere, Japonya ve Kanada bağımsız denetimin kamu gözetim uygulamaları konusunda uygulama örneklerini açıklayarak bunların ülkemiz uygulamalarıyla örtüşen ve örtüşme-

yen yönlerini açıkladı. Sunumunda ülkemizdeki mevcut kamu gözetimi ve düzenlemeleri açıklanarak Türkiye örneği karşılaştırılmasında Türkiye’de bağımsız denetimde kamu gözetimi ve düzenleme uygulamalarının diğer ülke örneklerine göre bazı farklılıklar gösterdiği ve dünya uygulamaları ile tam olarak uyumlu olmadığı sonucuna ulaşıldığını ifade etti.

Muhasebe Meslek Kuruluşları ve Kamu Gözetim Kurumları İlişkileri başlıklı oturumun Moderatörlüğünü Prof. Dr. Ercan Bayazıtlı yaparken, Doç. Dr. Volkan Demir “Türkiye’de Kamu Gözetimi Düzenleme ve Uygulamaları”, Prof. Dr. Serdar Özkan “Kamu Gözetimi Uygulamalarında Başarılı Bir Modelin Yapı Taşları:İşbirliği ve KGK” başlıklı bildirimlerini sundular.

Mesleğin Yükselen Trendlerine Yönelik Yeni Stratejiler Belirlenmesi:Geleceğin Tasarlanması konulu oturumun Moderatörlüğünü TÜRMOB Türkiye Haksız Rekabetle Mücadele Kurulu Başkanı Yahya Arkan yaptı.

Konuşmacı olarak, Prof. Dr. Ömer Lalik, Sermaye Piyasası Kurulu Uzmanı Atila Yanpar, Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı Daire Başkanı Faruk Gözübüyük, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Daire Başkanı Müge Doğan, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürlüğü Daire Başkanı Mustafa Umut Özgül, Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu Daire Başkanı Mehmet Şirin ve TÜRMOB Yönetim Kurulu Üyesi Sinan Aydın yer aldı.

8. Türkiye Muhasebe Forumunun değerlendirmesini TÜRMOB Genel Sekreteri Yücel Kkdemir yaptı. Akdemir, “forumların gerçek amacına ulaşması için katılımın, katılımın ve tartışmaların çok önemli fonksiyonu var. Bağımsız denetim bir meslek diye tartışıldı. Ama bugün bir kez daha net bir şekilde gördük ki meslek tek muhasebe mesleği, diğerleri uzmanlık alanlarıdır. Artık bu kavram kargaşasını geride bırakmak gerekiyor. Bu meslek emeklilikte yapılacak bir meslek değildir.”dedi. Genel Sekreter Akdemir, 9, Muhasebe Forumunun gelecek yıl Aydın’da gerçekleştirileceğini açıkladı.

Artvin SMMM yeni hizmet binası açıldı

Artvin Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası yeni hizmet binası törenle hizmete açıldı. 315 metre kare alana sahip olan hizmet binasında konferans ve eğitim salonları da bulunuyor.

Artvin SMMM Odası'nın yeni hizmet binası ve eğitim tesisi TÜRMOB Genel Başkanı Nail Sanlı, Artvin Belediye Başkanı Emin Özgün, Defterdar Abdurrahman Altındağ, SGK il Müdürü Latif Şahin, İstanbul SMMM Başkanlığı Yahya Arıkan, Artvin Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği başkanı Demirhan Elçin, Artvin Ticaret ve Sanayi Odası başkanı Kurtul Özel'in kurda kesimiyle gerçekleşti.

TÜRMOB Genel Başkanı Nail Sanlı açılış töreninde yaptığı konuşmada, Türk Ticaret Kanunu yasalaştıktan sonra yapılan düzenlemelerle kanunun amacından uzak-

laştığını vurgulayarak, "Türkiye mutlaka çağdaş dünya uygulamaları ile örtüşen düzenlemeleri hayata geçirmek zorunda. Bu hatalardan dönülecektir. Her şeye rağmen TÜRMOB ve Odalarımız başarıyla hizmetlerini sürdürüyorlar. Odalarımızın tamamına yakını hizmet ve eğitim binalarına kavuştu-

lar. Bu tesisler hizmet için, mesleki eğitim için büyük önem taşıyor."dedi.

Artvin SMMM Oda Başkanı Durmuş Güven'de binanın alınması ve hizmete sunulmasında destek olan TÜRMOB Genel Başkanı Nail Sanlı başta olmak üzere yetkililere teşekkür etti.

Cari açık önemini koruyor

Ekonomideki sert yavaşlamaya rağmen cari açık önemini koruyor. İç tasarruflar artırılmadan borçlanma ve varlık satışına dayalı bir hızlı büyüme sürecinin sürdürülebilir nitelik taşıyamayacağı gerçeğiyle yüzleşmek gerekiyor.

Ekonomideki ısınmanın giderilmesi için alınmış olan makro-ekonomik önlemlerin de etkisiyle büyüme hızında geçen yılın ikinci üç aylık döneminden itibaren başlayan yavaşlama eğilimi, öngörülenin ve beklentilerin üzerinde bir hızla kesintisiz biçimde son yedi dönemdir devam ediyor. 2012 yılının son üç aylık döneminde ekonomik büyüme hızı kriz dönemi dışında son on yılın en düşük değeri-

ne düşmüş bulunuyor. Gayrisafi yurtiçi hasıla büyüme oranı yılın son çeyrek döneminde yüzde 1.4'e gerilerken 2012 yılına ilişkin büyüme oranını da, yine kriz dönemi hariç tutulursa son on yılın en düşük değeri olan yüzde 2.2'ye çekti. Başlangıçta 2012 yılı için yüzde 4.0 olarak öngörülmüş olan büyüme hedefi geçen Ekim ayında yayınlanmış olan Orta vadeli Programda (2013-2015) (OVP) yüzde 3.2'ye çekilmişti. Sanayi

üretiminde, kapasite kullanım oranında gözlenen durgun seyir son çeyrek dönemde karşı karşıya kalınan düşük büyüme hızı konusunda esasen beklentileri aşağı çekici bir etki doğuruyordu. Bilindiği üzere 2007 yılı ortalarından itibaren patlak veren küresel finansal krizin etkisi ülkemizde görece olarak daha hafif biçimde ve gecikmeli olarak hissedilmiş, ekonomi 2009 yılında yüzde 4.7 oranında ciddi bir daralmanın ardından sözü

edilen yılın son çeyrek döneminden itibaren tekrar büyüme süreci içersine girmiş ve baz etkisinin de katkısıyla 2010 yılında yüzde 9.2 ve 2011 yılında da yüzde 8.8¹ oranında büyüme sergilemişti. Önceki yıla göre yüzde 2.2 oranındaki büyümenin ardından 2012 yılı genelinde GSYH 1.417 milyar TL.'na, (786 milyar Dolar) yükselmiştir.

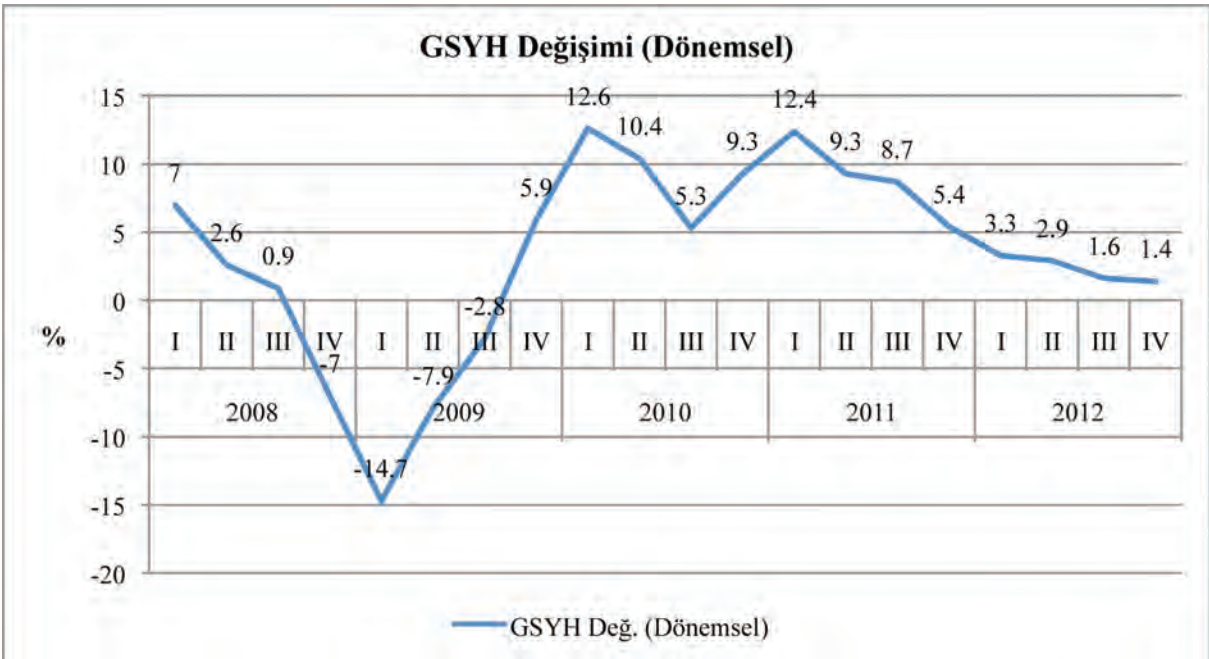
Geçen yılın son çeyrek döneminde takvim etkisinden arındırılmış gayrisafi hasıla bir önceki çeyrek döneme göre yüzde 1.4

oranında artış gösterirken, mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış olarak bir önceki döneme göre bir artış ortaya koymayarak aynı değeri korumuştur.

Büyüme hızında gözlemlenen bu dramatik yavaşlamada yakın geçmiş dönemde büyümenin lokomotifi olarak işlev yapan özel tüketim ve yatırım harcamalarındaki durgunluk ve daralma önde gelen etken olmuştur.

2012 yılı geneli ve son çeyrek dönemi itibariyle büyüme üretim açısından bakıldığında yavaşlamaya yol açan en dikkat

çekici unsur olarak, önceki yıl yüzde 10.0 oranında büyüme göstermiş olan imalat sanayi üretiminin son çeyrek dönemde büyümeyip hacmini muhafaza etmesi ve yıl genelinde de ancak yüzde 1.9 oranında büyüme göstermiş olması ön plana çıkmaktadır. 2012 yılında yüzde 2.0 oranında büyüme göstermiş olan sanayi sektörü genelinde ise son çeyrek dönemde yüzde 0.3 oranında daralma gözlenmiş ve bu sektör büyümeye negatif katkıda bulunmuştur. İnşaat ve ticaret sektörlerinde de önceki yıla göre çarpıcı yavaşlamalar

1 TUİK tarafından Şubat ayında turizm gelirleri hesabında yapılan düzeltmenin 2010 ve 2011 yılları mal hizmet ihracatı kalemlerine yansıtılması sonucu 2011 yılı büyüme rakamı 0.3 puan yükselmiştir.

gözlenmiştir. 2011 yılında sırasıyla yüzde 11.5 ve yüzde 11.2 oranında büyüme sergilemiş olan inşaat ve ticaret sektörlerinde 2012 yılı genelinde faaliyet hacmi büyümesi yüzde 0.6 ve yüzde 0.1 oranında kalmıştır. 2011 yılında yüzde 9.0 oranında büyüme sergileyen hizmetler sektöründe 2012 yılı büyüme oranı keskin bir yavaşlamayla yüzde 2.4'te kalmıştır. Yılın geneli ve son çeyrek dönem itibarıyla büyümeye katkı yapan başlıca faaliyet kolları son çeyrek dönemde yüzde 4.2 oranında büyüyen tarım sektörü ile yüzde 3.8 oranında büyüyen mali aracı kurumlar olmuştur. Yıl genelinde ise, düşük de olsa büyümeye en önemli katkılar yüzde 2.0 oranında büyüyen sanayi sektörü ile yüzde 3.2 oranında büyüme gösteren ulaştırma haberleşme sektöründen kaynaklanmıştır.

Ekonomi yönetiminin, iç dış talep ayrışmasının neden olduğu yüksek cari açığın bir krize yol açmasını önlemek amacıyla 2010 ve 2011 yıllarında gerçekleşen sürdürülemez boyuttaki GSYH büyümesinin düşürülmesi yolunda etkin önlemler

alınmış, ancak ne var ki ekonomik büyümede yüz yüze kalınan yavaşlama öngörülenin çok üzerinde gerçekleşmiştir. Bu yavaşlamada özel kesim talep hacmi genişlemesindeki hızlı yavaşlama, hatta daralma önde gelen etken olmuştur. Kamu harcamalarındaki belirgin artış, özel kesim talebindeki yavaşlamayı telafi edebilmekten uzak kalmıştır. 2012 yılına ilişkin efektif talep bileşenleri gelişmesine bakıldığında 2011 yılında yüzde 7.3 oranında büyüyen toplam tüketim talebinin 2012 yılında dramatik bir yavaşlamayla sadece yüzde 0.1 oranında büyüme gösterebildiği, buna mukabil önceki yıl yüzde 18.0 oranında çarpıcı boyutta bir büyümenin gerçekleştiği yatırım talebinin geçen yıl yüzde 2.5 oranında daralma ortaya koyduğu görülmektedir. Tüketim ve sabit sermaye oluşumu talebinde gözlemlenen bu olumsuz tablo esas itibarıyla özel kesim talebinde meydana gelen yavaşlama ve yıl genelindeki daralmadan kaynaklanmıştır. 2011 yılında yüzde 7.7 oranında büyüyen özel kesim tüketim talebi geçen yıl yüzde 0.7 oranında

küçülürken, önceki yıl yüzde 22.3 oranında genişleyen özel kesim yatırım talebinde ise 2012 yılında yüzde 4.5 oranında daralma gerçekleşmiştir. Talep yetersizliği şirketleri stok eritme yönünde baskılamış ve yılın son çeyreğinde -0.9 olan stok değişimi yılın genelinde yüzde -1.3 olmuştur.

Toplam yurtiçi talebin önceki yıla göre yüzde 1.8 oranında daraldığı 2012 yılında büyümeyi, son çeyrek dönemde yüzde 2.9 ve yıl genelinde de yüzde 4.1 oranında genişleyen net mal ve hizmet ticaretinde gerçekleşen olumlu gelişme sağlamıştır. Son çeyrek dönemde yüzde 15.0 oranında büyüyen mal ve hizmet ihracatı 2012 yılında yüzde 17.2 oranında genişleme gösterirken, birinci çeyrek dönemden başlayarak yükselme eğilimi gösteren ve son çeyrek dönemde yüzde 3.2 oranında artan mal ve hizmet ithalatı yıl genelinde nominal yüzde 5.5 oranında genişlemeyle reel anlamda değişiklik göstermeyerek önceki yıl düzeyini korumuştur.

2012 yılında hedeflenenin ve beklentilerin belirgin biçimde altında kalan yüzde 2.2 oranında

daki GSYH büyümesini, yukarıda verilen üretim ve efektif talep gelişmelerinin açık biçimde ortaya koyduğu gibi net dış talepteki, ihracattaki büyüme sağlamıştır.

2012 yılında özel tüketim talebi büyümeye negatif 0.5 puan katkıda bulunurken özel kesim yatırım talebindeki daralmanın katkısı negatif 1.0 puan olmuş ve özel kesim toplam efektif talebi büyümeye negatif 1.5 puan katkı sağlamıştır. Kamu kesimi tüketim ve yatırım harcamalarında yıl genelinde gerçekleşen oldukça hızlı genişleme özel kesim talebindeki daralmayı telafi etmekten uzak kalmıştır. 0.6 puanı nihai tüketim harcamalarından ve 0.3 puanı da gayrisafi sabit sermaye yatırımlarından olmak üzere kamu kesimi 2012 yılında büyümeye toplam 0.9 puan katkıda bulunmuş ve bu şekilde toplam iç talebin büyümeye olan katkısı negatif 0.6 puan olmuştur. Stok eritimi mal üretimini aşağı doğru baskılayarak büyümeye hızını negatif 1.3 puanla aşağı çekmiş, iç taleple stok azalmasının toplam negatif katkısı 1.9 puana yükselmiştir.

İthalat hacminin reel anlamda önceki yıl değerini korumasına karşılık mal ve hizmet ihracatının hızlı bir genişleme göstermesi net ihracatın GSYH büyümesine 4.1 puan katkı sağlaması sonucunu getirmiş ve bu şekilde 2012 yılı ekonomik büyümesi tümüyle dış talep kaynaklı olarak gerçekleşmiştir.

Ekonomide dış şoklara ve sermaye girişindeki oynaklıklara karşı kırılganlık yaratan ve dış yükümlülükleri artıran yüksek boyutlu cari açığın düşürülebilmesi amacıyla hasıla büyüme oranında yumuşak bir düşüş sağlanması için alınan önlemler, büyüme oranında sert olarak nitelendirilebilecek bir düşüşe yol açarken, gelinen noktada mal ve hizmet üretimi ile ihracatın ciddi ölçüde ithalata bağımlı hale gelmiş olması, hasıla büyüme oranındaki gerilemenin cari açığı baskılayıcı etkisinin sınırlı kalması sonucunu doğurmuştur. Her ne kadar 12 aylık bazda Ekim 2011 ayı itibarıyla 78 milyar dolara kadar yükselmiş olan cari işlemler hesabı açığı belirgin bir daralmayla, turizm gelirleri hesaplama tarzında yapılan değişikliğin ardın-

dan, 2012 yılında 47.5 milyar dolara gerilemiş ise de, GSYH'nın yüzde 6.0'sına denk gelen bu büyüklük sürdürülebilir nitelik taşımamaktadır. (IMF'ye göre sürdürülebilir oran yüzde 4.0'tür) Türkiye ekonomisinin yüksek cari açığa eşlik eden düşük büyüme hızı sürecine girmiş olduğu gibi bir görünüm güç kazanmaktadır. 2011 yılında 75.0 milyar dolar olarak gerçekleşen ancak yıllıklandırılmış bazda kesintisiz biçimde azalma eğilimi göstererek Aralık 2012 ayında 47.5 milyar dolara kadar gerileyen son 12 aylık cari açık tutarı daha sonra yükselme eğilimi içine girmiş ve Şubat 2013 ayı itibarıyla 48.4 milyar dolara yükselmiştir. Enerji fiyatlarının sabit kalacağı varsayımıyla ekonomik büyümenin canlanmasına bağlı olarak cari işlem açığının GSYH'ya oranı olarak daha yüksek seviyelere çıkması olasılığı yüksektir. Cari işlemler hesabında görülen bu yapışkan yükseklik Türkiye'nin çözmesi gereken en önemli makroekonomik sorunlardan birisini oluşturmaktadır.

Gelişmiş ekonomiler düşerken, gelişmekte olan ekonomiler yükseliyor

Gelişmiş ekonomilerin notları düşerken yükselen piyasa ekonomilerinin notları hızlı artış gösterdi. Başta Latin Amerika ülkeleri olmak üzere Türkiye dahil yükselen piyasa ekonomilerine ilişkin derecelendirme notlarında dikkat çekici iyileşmeler meydana geldi.

Derecelendirme kuruluşları tarafından ülkemize verilen notlar özellikle yakın geçmiş dönemde ekonomi gündeminde önemli bir yer tutmuştur. Ekonomik krizi görece olarak daha hafif kayıpla geçiştiren ekonomimizin gösterdiği hızlı büyümenin, kamu finansmanında sağlanan belirgin iyileşmenin ve borçluluk oranlarındaki düşüşün dikkate alınmadığı ekonomi yönetimince sert

eleştirisi konusu olmuş ve bu eleştirilerin odağında yer alan bir derecelendirme kuruluşu (Standard & Poors) ile olan sözleşme Ocak ayı içinde iptal edilmiştir. Sözleşme iptaline rağmen Türk ekonomisini izlemeye devam edeceği yolunda açıklama yapan S & P Mart ayı içerisinde ülke notunu BB + (pozitif) düzeyine yükseltmiştir. Küresel krizin ilk belirtilerinin ortaya çıktığı 2007 yılı başlarından buyana geçen dö-

nemde iki kademe birden arttırılmış ise de, halen ülkemiz ekonomisine ilişkin derecelendirme notu başta gelen üç kuruluş tarafından da ‘yatırım yapılabilir’ seviyenin bir derece altında tutulmaktadır.

Küresel kriz, derecelendirme kuruluşları tarafından ekonomik bölgelere ve ülkelere verilmekte olan notlarda da, kriz sürecinden etkilenme şiddeti ve süresine bağlı olarak önemli değişmelere

Türkiye Kredi Notu (uzun vadeli yabancı para):¹

Kuruluş	Standard & Poors	Moody's	Fitch
2007 Başı	BB – (durağan)	Ba3 (durağan)	BB – (pozitif)
2013 Mart	BB + (pozitif)*	Ba1 (pozitif)	BBB – (durağan)

yol açmıştır. Başta Euro Bölgesi'nin güney kuşağında yer alan ülkeler olmak üzere hemen tüm gelişmiş ekonomilerin notlarında ciddi bir düşüş gözlemlenirken, başta Latin Amerika ülkeleri olmak üzere Türkiye dahil yükselen piyasa ekonomilerine ilişkin derecelendirme notlarında dikkat çekici iyileşmeler meydana gelmiştir.

Ekonomik kriz başta S&P, Fitch ve Moody's olmak üzere derecelendirme kuruluşlarınınca dünya genelinde ülke ve şirketlere verilen notların derece ve dağılımında önemli bir değişime yol açarken, bu kuruluşların verdiği derecelerin güvenilirliği konusunda da ciddi bir tartışma başlatmıştır. Zira ekonomik kriz sürecinde bu kuruluşların yüksek notlar verdiği bazı ülke ve şirketler iflas (default) durumu ile yüz yüze gelmişler, bu kuruluşların değerlendirmelerine güvenerek yatırım yapmış olan sermaye sahipleri

büyük zararlarla karşılaşmışlardır. 2008 yılı öncesinde bu derecelendirme kuruluşları analizlerinde ülkelerin son 15-20 yıllık dönemde herhangi bir iflas –borç ödeyememe, temerrüt durumu -ile karşılaşmış karşılaşmadıkları hususunu ön planda dikkate alıyorlardı. Gelişmiş ülkelerin kendi paraları cinsinden iflas etmelerinin söz konusu olmayacağı varsayımıyla, iflas – default- durumunun sadece gelişmekte olan ekonomilere has bir durum olduğu önyargısını taşıyorlardı.

Yeni yükselen piyasa ekonomilerinin ihraç ettiği kamu menkul kıymetleri, Latin Amerika ülkelerinin karşılaşmış olduğu borç krizinin ABD Hazine Bakanının (Nicholas Brady) adını alan Brady Planıyla çözümlenmesinin ardından, ancak 1990'lı yıllarda ayrı bir tür halinde standart menkul kıymet çeşidi olarak yatırımcılara sunulmuştur. Sözü edilen menkul kıymetlerin finansal pi-

yasalara sunulmasıyla, derecelendirme kuruluşlarının bu menkul kıymetleri ihraç eden ülkelere ilişkin olarak belirledikleri notlar büyük bir önem kazanırken, bu menkul kıymetlerin piyasa fiyatlarını ve dolayısıyla talep celbeden faiz hadlerini de doğrudan belirleyici bir etkide bulunmuştur.

Yeni yükselen piyasa ekonomilerinin notlarında gözlemlenen dikkat çekici hızdaki yükselmeye, bu ülkelerin mali yapılarında gerçekleştirilen iyileşme, büyüme hızı beklentilerindeki artış ve özellikle Latin Amerika ülkeleri için geçerli olmak üzere, ekonomilerin geçmişte iflasa sürüklenmesine neden olmuş olan kırılmalıklardaki azalmalar başta gelen etkenler olmuştur. Diğer taraftan bu ülkelerde sabit kur rejiminden dalgalı kur rejimlerine geçilmiş olması da derecelendirme notlarını yukarı çeken bir diğer etken olmuştur. Zira ülke-

¹ www.hazine.gov.tr Kamu Borç Yönetimi Raporu, Mart 2013.

* Raporda 'BB durağan' olarak yer almaktadır.

mizde de yakından tanık olduğumuz üzere dalgalı – esnek kur rejimlerine geçiş, sabit kur rejimlerinde meydana gelebilen ve ekonomik krizlere neden olan büyük çaplı döviz kuru sıçramaları riskini de önemli ölçüde azaltmaktadır.

Yükselen piyasa ekonomileri lehine derecelendirme notlarında gözlemlenen belirgin değişim uluslararası piyasada sermaye yatırımlarının nitelik ve akışının da ciddi biçimde değişime uğraması sonucunu getirmiştir. Örneğin daha önceleri düşük faiz hadleri ile bol ve sorunsuz biçimde dış sermaye çekebilen İspanya ve

İtalya, maruz kaldıkları kamu borçları iflas riskinin ardından notlarının aşağı çekilmesiyle, dış sermaye temininde zorluk ve yüksek maliyet sorunu ile karşı karşıya gelmişlerdir. Büyüme hızının üzerine çıkan borç maliyeti zaten bozuk olan kamu maliyesini daha da sıkıntıya sokmuş, ekonomik durgunluk ve daralmaya karşı alınabilecek genişletici maliye politikalarını olanaksız hale getirmiştir.

Kredi derecelendirme kuruluşları başta ABD, İngiltere ve Fransa olmak üzere bazı gelişmiş ülkelerin daha önce AAA olan notlarında kriz sürecinde indirime git-

mişlerse de, yükselen piyasa ekonomilerinin notlarında meydana gelen önemli artışa rağmen yine de AA ve AAA notuna sahip ülkelerce ihraç edilen merkezi hükümet kamu menkul kıymetleri piyasasında gelişmiş ülkeler açık ara hakim durumdadırlar. Not indirimleri AAA notuna sahip kamu kağıtları stokunda dramatik bir daralmaya neden olmuş ve 2007 yılı itibarıyla 10.9 trilyon dolar olan bu kategorideki hükümet borçlanma senetleri toplam tutarı halen 4 trilyon dolara gerilemiştir.

Her üç kuruluşça verilen AAA notuna sahip merkezi hükümet

Derecelendirme Notlarında Değişim (Ortalama basamak değişimi, 2007 Yılı Başı – Mart 2013)²

Not Artırımı		Not İndirimi	
Uruguay	3.7	Yunanistan	-11.0
Bolivya	3.0	Kıbrıs	-10.7
Brezilya	3.0	İspanya	-8.7
Endonezya	3.0	Portekiz	-8.7
Peru	2.7	İrlanda	-8.0
Panama	2.3	İzlanda	-6.3
Kolombiya	2.0	Mısır	-4.7
Hong Kong	2.0	Slovenya	-4.3
Filipinler	2.0	İtalya	-4.3
Türkiye	2.0	Macaristan	-4.0

² Financial Times, 27 Mart 2013, S. 25.

borçlanma senetleri toplam değeri 2007 yılından buyana önemli biçimde daralırken dağılımı da değişmiştir. 2007 yılı itibarıyla 10.9 trilyon dolar olan toplam menkul kıymet stokunun 4.517 milyar doları ABD'ne, 1.475 milyar doları Fransa'ya, 1.444 milyar doları Almanya'ya, 1.221 milyar doları İngiltere'ye ve kalan 1.006 milyar dolarlık bölümü de diğer ülkelere ait iken, toplam tutarı keskin bir düşüşle halen 4 trilyon dolara gerileyen AAA notuna sahip kamu borçlanma senetlerinin 1.723 milyar dolarlık bölümü Almanya'ya, 451 milyar doları Hollanda'ya, 288 milyar doları Singapur'a, 243 milyar doları Avustralya'ya ve kalan 653 milyar doları da diğer ülkelere ait bulunmaktadır.

Yakın geçmiş dönemde yükselen piyasa ekonomilerinin notlarında ciddi yükselmeler meydana gelmiş ise de derecelendirme kuruluşları, ekonomik büyümeleri tek bir parametreye, kaynağa, emtia piyasalarındaki gelişmelere ya da yüksek tutarda yabancı sermaye girişine aşırı biçimde bağımlı durumda olan ülkelerin notlarını yukarı basamaklara çekmek husu-

sunda çekingen davranmaktadırlar. Fitch derecelendirme kuruluşundan egemen birimler küresel başkanı David Riley "bizim esas aldığımız kriterler ekonomik dinamizm ve büyümeye daha az, buna karşılık yüksek gelir düzeyine, olgunluğa erişmiş ve çeşitlilik kazanmış ekonomiye çok daha fazla ağırlık vermektedir."³ demektedir. Ülkeler daha yukarı derecelendirme basamaklarına tırmanmış olsalar bile ki halen Suudi Arabistan ve Katar'ın notları İtalya ve İspanya'nın notlarının üzerine çıkmış olsa dahi, Avrupa'nın kurulu, teessüs etmiş borçlanma piyasaları, sahip oldukları derinlik, arz ettikleri likidite olanakları ve dayandıkları hukuk sistemi nedeniyle birçok yatırımcı için daha cezbedici bir nitelik taşımaktadırlar. Derecelendirme konusu ülkenin siyasal yapısı ve hukuki sistemi de ön planda dikkate alınmakta olup, örneğin notu halen AA – basamağına kadar yükselmiş olan ve ekonomik büyüklük açısından ABD ile yarışan Çin'in durumu dikkat çekici bulunabilir. David Riley bu konuda "AAA notu almanız için mutlaka batının liberal

demokratik sistemine sahip olmanız gerekmektedir, ancak örneğin Çin'in ekonomik kalkınma düzeyi ve ortaya koyduğu şeffaflık bu not basamağına yükselmesi hususunda bir engel teşkil edecektir" görüşünü dile getirmektedir.

Yetersiz iç tasarruf oranı (yüzde 13), ekonomik büyümenin önemli ölçüde dış borçlanma ve yabancılara varlık satışına dayalı olması, cari açığın ve uluslararası net yatırım pozisyonunun (net dış yükümlülüklerin) GSYH'ya olan oranlarının sırasıyla yüzde 6.0 ve yüzde 50 + olması, kısa vadeli dış borcun yüksek tutarı (109.3 + 33.8 milyar dolar), birim ihracatın içinde ithal içeriğin yüksek olması, hukuk sistemi alanında gündemden eksik olmayan eleştiriler dikkate alındığında derecelendirme kuruluşlarının Türkiye'nin notunu yatırım yapılabilir düzeyin bir basamak altında tutmakta bu güne kadar oldukça ısrarlı davranmış olmalarını eleştirmekte daha ılımlı bir yaklaşım sergilenmesi, bu kuruluşlarca yukarıda ortaya konulan görüşler dikkate alındığında, daha makul bir görünüm taşıyabilir.

3 Finacial Times, 27 Mart 2013, S. 25.

IMF;

Öncelik finans reformu

IMF'nin politikalarının oluşturulduğu Uluslararası Para ve Finans Komitesi (IMFC), sürdürülebilir iyileşmeyi artırmak ve küresel ekonominin direncini eski haline getirmek için kararlı biçimde hareket edilmesi gerektiğini belirtti.

IMF-Dünya Bankası Bahar Toplantıları, ABD'nin başkenti Washington'da gerçekleşti. Türkiye'yi temsilen Başbakan Yardımcısı Ali Babacan'ın katıldığı IMFC oturumunun ardından, sonuç bildirisi yayımlandı.

Politika eylemlerinin kısa vadeli riskleri etkisiz hale getirdiği belirtilen bildiride, her yerde farklılık gösteren bir toparlanmanın ortaya çıktığı ama büyüme ve istihdam yaratımının hala çok zayıf

kaldığı vurgulandı. Bildiride, "eski riskler" devam ederken, yeni risklerin de ortaya çıktığına değinilerek, "Sürdürülebilir iyileşmeyi artırmak ve küresel ekonominin direncini eski haline getirmek için kararlı biçimde hareket etmeliyiz. Finansal sektörün iyileştirilmesi ve reformu hala öncelik taşıyor" ifadesi kullanıldı.

Gelişmiş ekonomilerin, kredibilitesi olan mali planlar uygularken, iç talebi de büyümeyi etkileyen yapısal zayıflıkları ele alan

reformlarla destekleyerek dengelemesi gerektiğine işaret edilen bildiride, yüksek büyüme oranları yaşayan yükselen piyasalar ve gelişmekte olan ekonomilerin de politika alanları inşa etmeye başlamasının önemini altı çizildi.

Bildiride, bu ülkelerden değişken sermaye akışına sahip olanların da finansal kırılganlıklardan kaçınmaya ihtiyacı olduğu aktarıldı.

Gelişmiş ülkelerin çoğunda kamu finansmanının geliştirilmesinin önemli olduğu vurgulanan

bildiride, ülkelerin, durumlarının imkan verdiği yerlerde mali politikalarda dönemselliklerden kaçınması, yapısal dengeye odaklanması ve büyümeyi desteklemek için otomatik dengeleyicilerin tamamen işlemesine izin verilmesi gerektiği ifade edildi.

ABD ve Japonya için kredibilitesi olan orta vadeli mali konsolidasyon planlarının önem taşımayı sürdürdüğü belirtilen bildiride, büyümeyi artırmaya yardım etmek için uyumlu para politikasına hala ihtiyaç olduğuna değinilerek, ancak buna, kredibiliteye sahip orta vadeli mali konsolidasyon planları ile yapısal reform ve finansal sektör ilerlemesinin eşlik etmesi gerektiği vurgulandı.

Avro alanında da banka bilançolarının düzeltilmesi ve finansal bölünmelerin azaltılmasında daha fazla ilerlemenin kritik önem taşıdığına dikkati çekilen bildiride, üretimi ve istihdamı artırmak için yapısal reformların devam etmesi gerektiği, etkili, güçlü bankacılık ve parasal birlik için de somut adımlar atılmasının öneminin altı çizildi.

Bildiride, yükselen piyasalar ve gelişmekte olan ülkelerde de makroekonomik veya finansal is-

tikrarı ele alırken büyük ve değişken sermaye akışlarına yönelik riskin arttığı, makroekonomik politika düzenlemelerinin ihtiyatlı önlemlerle ve uygun olduğu ölçüde sermaye akışının idaresine yönelik önlemlerle desteklenebileceği kaydedildi.

Bunun yanında Arap ülkelerindeki değişimlerin desteklendiği ve bu ülkelere yönelik yardımlara açık olduğuna değinilen bildiride, "IMF ve daha geniş anlamda üyeleri tarafından, zorlu reformlara girişen ülkeleri desteklemek için daha fazlasının yapılmasına ihtiyaç var" değerlendirilmesinde bulunuldu.

Bildiride, IMF'nin, kota ve yönetim yapısına yönelik reformların tamamlanmasına yönelik taahhüdü yenilenirken, bir sonraki toplantının da 11-12 Ekim günlerinde Washington'da yapılacağı kaydedildi.

G-20 ülkelerinin finans liderleri, ulusal borç seviyelerinin düşürülmesi için sert hedefler koyulmasına ihtiyaç olmadığı yönünde mutabakata varıldı. IMF-Dünya Bankası Yıllık Bahar Toplantıları kapsamında G-20 Ekonomi Bakanları ve Merkez Bankası Başkanları toplantısı yapıldı.

Türkiye'yi Başbakan Yardımcısı Ali Babacan'ın temsil ettiği toplantıda, G-20 ülkelerinin finans liderleri, ulusal borç seviyelerinin düşürülmesi için sert hedefler koyulmasına ihtiyaç olmadığı yönünde mutabakata vardı. Toplantıda, Japonya'daki gibi büyük kapsamlı parasal teşvik gayretlerinin olası olumsuz etkilerine karşı dikkatli olunması kararlaştırıldı.

G-20 Dönem Başkanı Rusya Ekonomi Bakanı Anton Siluanov, düzenlenen basın toplantısında, G-20 ülkeleri olarak, genel borç aazaltımını spesifik figürlerden daha önemli bulduklarını belirterek, "Bunun, ulusal ekonomilerin spesifik durumlarına bağlı olarak düzenlenebilir yumuşak parametreler, bir tür stratejik hedef ve amaçlar olduğuna karar kıldık" dedi.

Toplantının sonuç bildirisinde de dünya genelindeki ekonomik politika yapıcılarının global talebi canlandırmak için daha fazla adımlar atması gerektiği belirtildi.

Sonuç bildirisinde küresel ekonominin ana risklerden kaçınmayı başardığı ve mali piyasalardaki durumun gelişmeye devam ettiği

kaydedildi. Buna rağmen küresel büyümenin çok zayıf kalmaya devam ettiği ve işsizlik oranlarının bir çok ülkede yüksek seviyelerde kaldığı belirtilen bildiri, toparlanmanın her ülkede aynı düzeyde görülmediği ve farklı hızlarda geliştiğine dikkat çekildi.

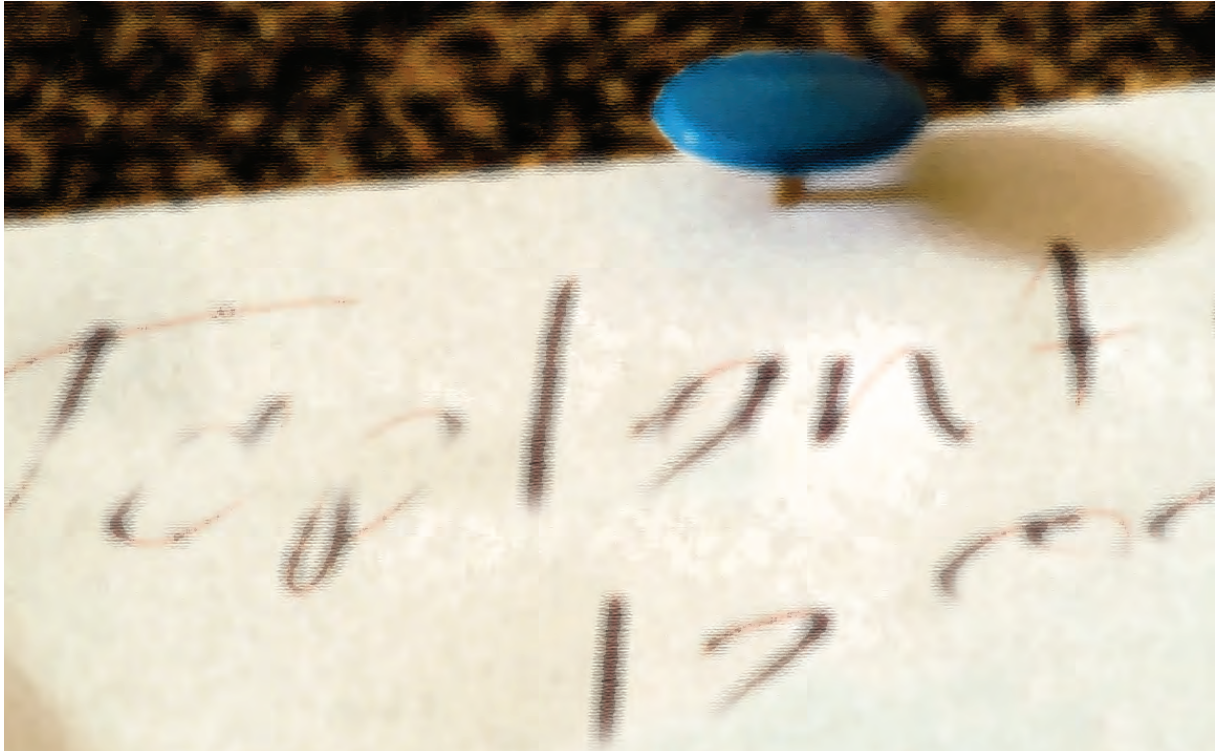
Yükselen piyasalar göreceli güçlü büyümeler yaşarken, ABD'de özel sektör taleplerinin aşamalı olarak arttığı ve Avro Bölgesi'ndeki iyileşmenin ise tamamen gerçekleşmediği ifade edilen bildiri, bakanlar ve merkez bankası başkanlarının, ilerlemeler devam ederken, büyümenin güçlü, sürdürülebilir ve dengeli hale

getirilmesi için daha fazla eylemlere ihtiyaç olduğu yönünde karar verdiği belirtildi.

Japonya ve Kore'nin aldığı bazı eylemlere de değinilen bildiri, şunlar kaydedildi: "Yine de küresel ekonomide devam eden zayıflıkları ele almaya yönelik taahhütlerimizi yerine getirmek için daha fazlasının yapılmasına ihtiyaç var. Ana politika öncelikleri genel oranda aynı. Avro Bölgesi'nde, bankacılık birliğine yönelik acil adımlar da dahil ekonomik ve mali birliğin temelleri genişletilmeli ve bankaların bilançosunun güçlendirilmesine devam edilmeli. Bütçe açığının azaltılmasında önemli derecede

başarı sağlanmasına rağmen ABD'nin, dengeli orta vadeli mali konsolidasyon planına doğru daha fazla ilerlemesi gerekli. Japonya kredibilitesi olan orta vadeli mali planı tanımlamalı. Geniş üretim fazlasına sahip ekonomiler, büyümenin ekonomik kaynaklarını artırmak için daha fazla adım atmaya düşünmeli. Büyüme potansiyelini artırmak ve istihdam yaratmak için hırslı yapısal reformları uygulamaya devam edeceğiz."

Bildiri, gelişmiş ülkelerde mali sürdürülebilirliği korumanın önemine de işaret edildi.

Dünya Bankası;

Türkiye olumlu gelişimini sürdürüyor

Dünya Bankası'nın "Yükselen Avrupa ve Orta Asya Bölgesi Ekonomik Görünümü" raporuna göre, Türkiye'nin krizden sonra güçlü ekonomik büyüme performansı yavaşlama gösterse de hala olumlu olmayı sürdürüyor.

IMF-Dünya Bankası Yıllık Bahar Toplantıları kapsamında, Dünya Bankası'nın Avrupa ve Orta Asya (AOA) bölgesine yönelik raporu yayınlandı. Rapora göre, krizin en fazla vurduğu AOA bölgesinde toparlanma hala orta düzeylerde seyrediyor ama diğer bölgelerle karşılaştırıldığında iyileşmenin en yavaş olduğu yer. Ülkelere göre bakıldığında

da iyileşmenin hızı çok farklılık gösteriyor.

Avroda devam eden durgunluk ve çevresel belirsizliklerin AO-A bölgesi için zorluk yarattığı belirterek, özellikle Avro alanına yakın olan orta ve doğu Avrupa ile batı Balkanların, Türkiye ve Bağımsız Devletler Topluluğu'nun (BDT) önemli derecede gerisinde kaldığı kaydedildi.

Türkiye ve BDT ülkelerinin 2010 yılından bu yana Orta ve Doğu Avrupa'daki ülkelere göre sistemli olarak çok daha iyi gelişme gösterdiği ve bu durumun 2013 yılında da devam edeceği kaydedildi.

Bu kapsamda, bölge genelinde bu yıl ortalama büyüme yüzde 2,9 olacak. Orta ve Doğu Avrupa ile Bakanlarda bu yılki büyümenin yüzde 1,2 düzeylerinde

kalması öngörülürken, Türkiye'nin bu yılki büyüme oranının yüzde 4, BDT ülkelerinin de yüzde 3,5 civarında olması bekleniyor.

Ayrıca, Türkiye'nin, krizden sonra güçlü ekonomik büyüme performansı yavaşlama gösterse de hala olumlu olmayı sürdürdüğü belirtildi.

Rapora göre, Türkiye hariç, bölgede kamu açıkları da artıyor. Bunun yanında, "düşük kaldıraçlama ve batık krediler" nedeniyle Orta ve Doğu Avrupa ile Batı Balkanlarda mali sektörün zayıflatıldığı kaydedildi.

Bölgedeki en büyük sorunlardan biri işsizlik. İşsizlik oranlarının Orta ve Doğu Avrupa'da yüksek seviyelerde kalmaya devam ettiği, Batı Balkanlarda artmayı sürdürdüğü, buna karşın Türkiye ve BDT bölgesinde biraz azaldığı kaydediliyor.

Rapora göre, sadece Türkiye, Rusya, Makedonya ve Kazakistan'da işsizlik oranları kriz öncesi dönemden daha aşağı düzeye indi.

Uzun vadeli işsizliğin yanı sıra genç nüfustaki işsizliğin de özellikle kaygı yarattığı belirtilen raporda, Türkiye hariç bölgede, genç nüfusun işsizlik oranlarının yetişkinlere oranla çok daha fazla arttığı kaydedildi. Raporda, işsizliği azaltmanın AOA bölgesi için acil zorluklardan biri olduğu vurgulandı. Ancak düzenli şekilde reform yapanlar ve bunu hızlı uygulayan ülkelerin daha çok ilerleme kaydettiğine dikkat çekildi.

Dünya Ekonomisi

Endişeler piyasaları baskılıyor

Küresel ekonomik aktiviteye yönelik endişelerin, IMF'nin büyüme tahminleri, beklentileri karşılamayan makroekonomik veriler ve özellikle merkez bankaları başkanlarının açıklamalarıyla önemli oranda artması riskli piyasalarda satış baskılarına neden oluyor.

Analistler ABD Merkez Bankası'nda parasal genişleme tartışmalarının ve son dönemde açıklanan makroekonomik verilerin olumsuz bir seri yaratmasının piyasalarda endişeyi artırdığını ve kar realizasyonu satışlarıyla endekslerin 50 günlük hareketli ortalamalarına doğru düşüşe geçtiğini belirtiyor.

Avrupa tarafında ise Almanya Merkez Bankası Başkanı (Bundesbank) Jens Weidmann'ın eko-

nomik aktiviteye yönelik açıklamaları ve Avrupa Merkez Bankası'nın (ECB) faizleri düşürebileceği yönündeki sözleri ile kredi derecelendirme kuruluşu Egan Jones'un Almanya'nın kredi notunu düşürmesi piyasaların satıcı seyrini devam ettirmesine neden oldu.

IMF başkanı Lagarde, ekonomik değerlendirmelerinde en kötüsünü geride bıraktığımızı ve küresel ekonomik toparlanma açısından ülkelerin 3 farklı hızda toparlan-

ma sergilediklerini belirtti. Lagarde, 3 farklı hızda toparlanma değil, tam hızlı bir toparlanmanın gerekli olduğunu, bunun oluşabilmesi için de gelişmekte olan ülkelerin reform süreçlerini tamamlamaları gerektiğinin altını çizdi. Ülkeler bazında Lagarde'in öne çıkan mesajlarını sıralarsak: ABD'nin mali uçuruma düşmekten kurtulduğunu ancak hala ödemeler dengesi ve mali düzenlemeleriyle baş etmesi gerektiğini, Euro Bölgesi'nin ban-

kacılık sorunlarını çözmesi gerektiği ve “bankacılık birliğine” doğru yol alıyor olmasının önemi olduğunu, Japonya’da atılan parasal genişleme adımlarının memnuniyet verici olduğu, Çin’de yerel talebin canlandırılması gerektiği ve bankacılık-dışı sektörün artan kredilerinin yakından izlenmesi gerektiği ve Almanya’da yerel piyasaların çok daha fazla yatırıma ihtiyacı olduğu yönündeydi.

IMF 2013 için küresel büyüme tahminini yüzde 3,5’den yüzde 3,3’e indirdi. Kuruluş Euro Bölgesi için Ocak ayındaki yüzde 0,2 daralma tahminini yüzde 0,3 daralmaya güncellerken, gelişmekte olan ülkeler için büyüme tahminini yüzde 5,7’den yüzde 5,3’e indirdi. Türkiye ekonomisi için büyüme tahminini değiştirmeyen IMF yüzde 3,4’te bıraktı.

İngiltere merkez bankası BOE, Nisan toplantısında politika faiz oranını yüzde 0,5’de; varlık alım programını da 375 milyar sterlin seviyesinde sabit tuttu. Banka varlık programını mevcut 375 milyar sterlin seviyesinde bırakmasının sebeplerini şöyle açıklı-

yor: Parasal genişlemenin bugünkü seviyesinden yukarı çekilmesi, mevcut bulunan enflasyon beklentilerindeki yukarı yönlü riski artırırken, orta vadede düşük enflasyon hedefinin inandırıcılığını azaltarak, sterlin’de değer kaybıyla enflasyon üzerinde yukarı yönlü baskı oluşturabilecek. İngiltere’de 2012’de yıllık büyüme yüzde 0,2 oldu. 2013’ün ilk çeyreğine ilişkin öncü veriler ise çeşitlilik göstermekle birlikte olumlu sinyaller göndermekte. Enflasyon ise yüzde 2,8 seviyesinde. BOE 2015 sonuna kadar sterlin’de görülen zayıflama ve yönetilen fiyatlardaki artışın kalıcı etkileriyle, enflasyon seyri- nin yüzde 2 üzerinde kalmasını bekliyor. Enflasyondaki azalmayı 2015 sonrası kuvvetlenen küresel ihracat pazarlarının olumlu etkisi ve iyileşen verimlilik ile bekliyor. Büyümede ise toparlanma mevcut ucuz kredi programı FLS’in geliştirilmesi ve yeni sağlanacak kredi olanaklarından gelmesi bekleniyor: Mevcut yatay seyreden kredi artışını hızlandırmak için daha köklü çözümler gündemde: Son bütçe

programında yetki sahası genişletilen BOE yeni düzenlemelerle, düşük enflasyon hedefinin yanısıra büyüme ve istihdamı da destekleyecek politikaları hedefleyecek.

Piyasa değerlendirmeleri (BOE)’nin bu yıl içinde varlık alım programını genişleteceği, farklı standart dışı parasal politikalar izleyeceği ve yüzde 0,5 seviyesindeki politika faiz oranında 2015’e kadar değişikliğe gitmeyeceği yönünde.

Mart ayında Japonya’da dış ticaret açığı daralmaya devam ederek -362,4 milyar yen’e düştü. Mevsimsellikten arındırılmış rakamlara baktığımızda da -922 milyar yen ile daralmayı burada da görüyoruz. İhracatta Kasım 2012’den bu yana gözlenen artışın devam etmesi, toparlanan küresel talebi ve zayıf yeni yansıtılmakta. Yendeki zayıflama, ithalata da yansıyor, Japonya’nın gıda ve enerji ürünlerindeki ithalatında fiyatların artmasını sağlayacaktır. Bunun yanı sıra, Japon Merkez Bankası (BOJ)’un agresif parasal genişleme politikası, iç talebi artır-

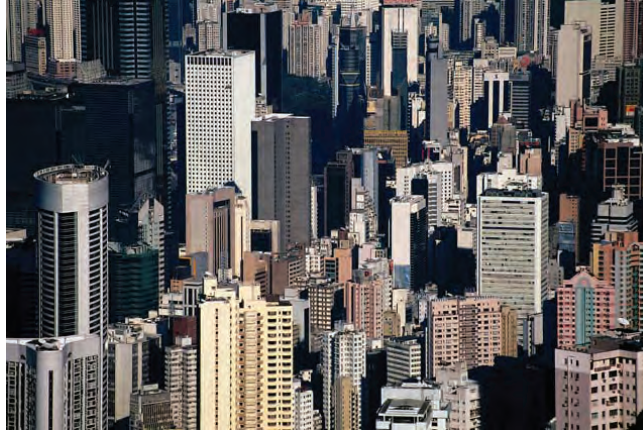
rak, ithalat üzerinde olumlu etki yaratacaktır. Sonuç olarak, artan ithalat ve ihracat Japon ekonomisinin eski sağlığına kavuşması için oldukça önemli.

Avrupa Komisyonu'nun hazırladığı değerlendirme raporuna göre, Güney Kıbrıs'ın kurtarma planı çerçevesinde 400 milyon euro'luk altın rezervi satması söz

konusu: Avrupa bölgesindeki krizin başlangıcından bu yana, hiç bir ülke kurtarma planı çerçevesinde altın rezervlerini satma yoluna başvurmamıştı. Buna benzer bir çözüm, 1997-98 yıllarında Asya finansal kriziyle karşı karşıya kalan Güney Kore hükümetinin vatandaşlarından altın ve zinet eşyalarını bağışlamalarını istemesi olmuştu. Güney Kıbrıs'ta içinde bulunduğu ekonomik çıkmazdan çıkabilmek için fon yaratma arayışına devam etmekte.

Rapora göre, sigortasız mevduat sahiplerinin toplam zararları tahmin edilen 5,8 milyar euro'dan çok daha yüksek bir rakam: 10,6 milyar euro. Avrupa Komisyo-

nu'nun raporuna göre, Güney Kıbrıs'ın borçlarının GSYİH'ya oranı 2013'te yüzde 109'u bulacak. Değerlendirmelere göre borçluluk 2015'te ise yüzde 126,3'e kadar ulaşabilecek. Raporla altın satışlarının yanı sıra, Güney Kıbrıs'ın 1,4 milyar euro'luk özelleştirmelere de gidebileceği belirtiliyor.

Fed hem büyüme hem istihdam piyasası hedeflerine en büyük desteği vermek için 85 milyar dolarlık varlık alım programına devam kararı aldı: Komite varlık alım programı sona erdirildikten sonra da destekleyici parasal duruşun devam edeceğini açıkladı.

Fed, aynı zamanda, gelecek bir-iki yıl zarfında uzun dönem enflasyon hedefi yüzde 2,0'yi yukarı yönlü 0,5 puan geçmemek kaydıyla, yüzde 0-0,25 düşük faiz oranını, işsizlik oranı yüzde

6,25'in altına gerileyene kadar sürdüreceğini tekrar teyid etti. Karar çoğunluk tarafından kabul edildi.

Çin Merkez Bankası, Çin'in ekonomik büyümesinin ilk çeyrekte "mantıklı seviyelerde" olduğunu açıkladı. Çin Merkez Bankası Başkanı Cou Şiaoçuan, Çin ekonomisinin ilk çeyreğe mantıklı

başladığını ve yıllık büyümenin yüzde 7,7'lik oranla mantıklı bir aralıkta olduğunu söyledi.

Cou, Çin'in küresel belirsizliklere rağmen, hükümetin makro ekonomik

kontrol ve yapısal değişikliklere büyük önem verdiğini belirterek, ülkenin ekonomik büyümeyi sürdürmek ve fiyatları istikrarlı tutmak için proaktif maliye ve ihtiyatlı para politikalarını artırdığını kaydetti.

Çin'in ekonomik büyümesi 2012'de son 13 yılın en düşük seviyesine gerileyerek yüzde 7,8 olmuştu. Ülke bu yıl büyüme hedefini yüzde 7,5 olarak açıklamıştı.

ÜFE: -0.51, TÜFE: 0,42

Nisan ayında Üretici Fiyatları Genel Endeksinde bir önceki aya göre yüzde 0,51 düşüş, bir önceki yılın Aralık ayına göre 0,01 düşüş, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 1,70 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 3,74 artış gerçekleşti. Aylık değişim tarım sektöründe yüzde 2,23 düşüş, sanayi sektöründe ise yüzde 0,18 düşüş olarak gerçekleşti. Sanayide en yüksek aylık artış taş ocakçılığı ve diğer madencilik ürünleri sektöründe yaşandı. Endekste 788 maddeden; 286 maddenin ortalama fiyatlarında artış, 318 maddenin ortalama fiyatlarında düşüş yaşandı.

Nisan ayında Tüketici Fiyatları Genel Endeksi bir önceki aya göre yüzde 0,42, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 3,06, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 6,13 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 7,66 artış gerçekleşti. Aylık en yüksek artış 12,75 ile giyim ve ayakkabı grubunda yaşandı. Yıllık en yüksek artış ise yüzde 16,25 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda gerçekleşti. Endekste 437 maddeden; 63 maddenin ortalama fiyatlarında değişim olmazken, 247 maddenin ortalama fiyatlarında artış, 127 maddenin ortalama fiyatlarında ise düşüş gerçekleşti.

ÜFE	NİSAN 2013 (2003=100)	NİSAN 2012 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	-0,51	0,08
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	-0,01	0,73
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	1,70	7,65
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	3,74	10,72

TÜFE	NİSAN 2013 (2003=100)	NİSAN 2012 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	0,42	1,52
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	3,06	3,09
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	6,13	11,14
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	7,66	8,59

		2013				2012							
		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
ÜFE	Bir önceki aya göre değişim	-0,18	-0,13	0,81	-0,51	0,53	-1,49	-0,31	0,26	1,03	0,17	1,66	-0,12
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	-0,18	-0,31	0,50	-0,01	1,27	-0,24	-0,56	-0,30	0,72	0,90	2,58	2,45
TÜFE	Bir önceki aya göre değişim	1,65	0,30	0,66	0,42	-0,21	-0,90	-0,23	0,56	1,03	1,96	0,38	0,38
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	1,65	1,95	2,63	3,06	2,87	1,95	1,71	2,28	3,34	5,36	5,76	6,16

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

Bütçe Gelirleri Kümülatif Gerçekleşmeleri	Ocak - Mart (Milyon TL)			2013 Yılı Bütçe Hedefi
	2013	2012	Artış (yüzde)	
Genel Bütçe Gelirleri	90.772	27.422	17.2	361.134
Vergi Gelirleri	77.351	23.460	19.9	317.948
Gelir, Kar ve Ser. Kazanç Üzerinden Alınan Vergiler	21.933	5.920	7.80	91.929
Gelir Vergisi	14.156	5.462	9.04	62.667
Gelir Vergisi Tevkifatı	12.448	5.330	9.85	57.358
Kurumlar Vergisi	7.777	458	5.62	29.262
KVK Göre Alınan Geçici Vergi	7.522	163	10.2	28.303
Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	3.115	2.195	7.04	7.710
Motorlu Taşıtlar Vergisi	3.067	2.180	6.90	7.478
Dahilde Mal ve Hizmetlerden Alınan Vergiler	30.161	9.678	23.1	131.472
Dahilde Alınan KDV	9.394	3.943	17.1	36.400
Özel Tüketim Vergisi	18.028	4.697	29.5	83.136
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergileri	1.488	562	14.6	6.342
Dış Ticaretten Alınan Vergiler	16.058	3.596	31.5	67.447
İthalde Alınan KDV	14.814	3.198	36.0	61.213
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.561	1.215	-45.5	9.124
Harcamalar	95.037	26.347	13.3	404.045

Mevzuat Değişiklikleri

- 06.04.2013** - Kurumsal Yönetim İlkelerinin Belirlenmesine ve Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Seri: IV, No: 56)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: IV, No: 64)
- 11.04.2013** - 6455 Gümrük Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- 13.04.2013** - Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- 16.04.2013** - İcra ve İflâs Kanunu Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- 18.04.2013** - 6456 Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- 19.04.2013** - Kamu İç Denetim Genel Tebliği
- Katılım Bankalarınca Uygulanacak Tekdüzen Hesap Planı ve İzahnamesi Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- 24.04.2013** - Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelik
- 26.04.2013** - 2013/4478 Ticaret Sicili Tüzüğü'nün Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tüzük
- 2013/4513 Türk Medeni Kanunu Hükümlerine Göre Kurulan Vakıfların Tescil ve İlanı Hakkında Tüzük
- 27.04.2013** - 2013/4552 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun Bazı Maddelerinde Yer Alan Tevkifat Nispetleri ve Vergi Kesintisi Oranları Hakkındaki 2009/14592, 2009/14593 ve 2009/14594 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararlarında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar
- 30.04.2013** - Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Vergi Takvimi

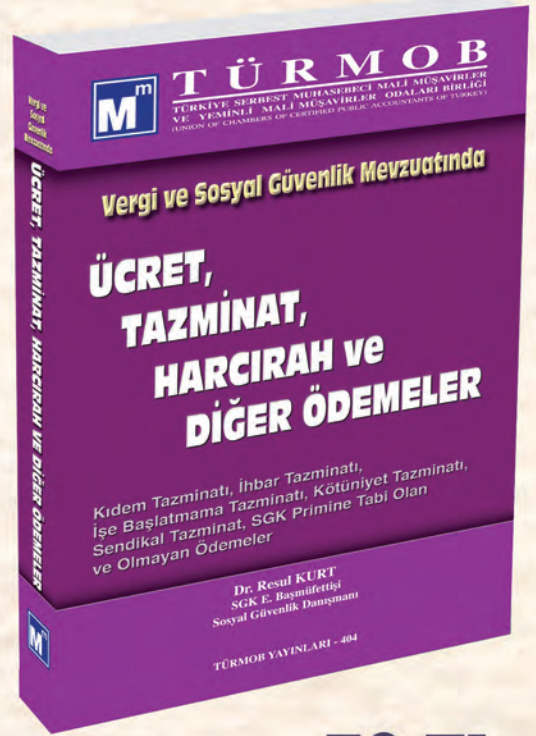
- 10.05.2013** - 16-30 Nisan 2013 Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 16-30 Nisan 2013 Dönemine Ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Ödemelere Ait Beyannamenin Verilmesi ve Ödenmesi
- 14.05.2013** - 2013 I. Geçici Vergi Dönemine (Ocak-Şubat-Mart) Ait Gelir Geçici Vergisinin Beyanı
- 2013 I. Geçici Vergi Dönemine (Ocak-Şubat-Mart) Ait Kurum Geçici Vergisinin Beyanı
- 15.05.2013** - Nisan 2013 Dönemine Ait Kolalı Gazoz, Alkollü İçecekler ve Tütün Mamullerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Nisan 2013 Dönemine Ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Nisan 2013 Dönemine Ait Motorlu Taşıt Araçlarına İlişkin Özel Tüketim Vergisinin (Tescile Tabi Olmayanlar) Beyanı ve Ödemesi
- Nisan 2013 Dönemine Ait Özel İletişim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Nisan 2013 Dönemine Ait Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Nisan 2013 Dönemine Ait Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Kesintisi Bildirimi ve Ödemesi
- 17.05.2013** - 2013 I. Geçici Vergi Dönemine (Ocak-Şubat-Mart) Ait Gelir Geçici Vergisinin Ödemesi
- 2013 I. Geçici Vergi Dönemine (Ocak-Şubat-Mart) Ait Kurum Geçici Vergisinin Ödemesi
- 20.05.2013** - Nisan 2013 Dönemine Ait Kolalı Gazozlara İlişkin EK:7 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- Nisan 2013 Dönemine Ait Alkollü İçeceklerle İlişkin EK:8 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- Nisan 2013 Dönemine Ait Tütün Mamullerine İlişkin EK:9 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- Nisan 2013 Dönemine Ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin EK:10 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- Nisan 2013 Dönemine Ait 5602 Sayılı Kanunda Tanımlanan Şans Oyunlarıyla İlgili Veraset ve İntikal Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Nisan 2013 Dönemine Ait Şans Oyunları Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Nisan 2013 Dönemine Ait İlan ve Reklam Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Nisan 2013 Dönemine Ait Müşterek Bahislere İlişkin Eğlence Vergisinin Beyanı ve Ödemesi ile Diğer Eğlence Vergilerine İlişkin Eğlence Vergisinin Ödemesi
- Nisan 2013 Dönemine Ait Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Nisan 2013 Dönemine Ait Yangın Sigortası Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 23.05.2013** - Nisan 2013 Dönemine Ait GVK 94. Madde ile KVK 15. ve 30. Maddelerine Göre Yapılan Tevkifatların Muhtasar Beyanname ile Beyanı
- GVK Geçici 61. Madde Uyarınca Hesaplanan Yatırım İndirimi Stopajının Beyanı
- Nisan 2013 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Beyanı
- 24.05.2013** - Nisan 2013 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Beyanı
- 1-15 Mayıs 2013 Dönemine Ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Ödemelere Ait Beyannamenin Verilmesi ve Ödenmesi
- 27.05.2013** - Nisan 2013 Dönemine Ait GVK 94. Madde ile KVK 15. ve 30. Maddelerine Göre Yapılan Tevkifatların Ödemesi
- Nisan 2013 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Ödemesi
- GVK Geçici 61. Madde Uyarınca Hesaplanan Yatırım İndirimi Stopajının Ödemesi
- 1-15 Mayıs 2013 Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisi Beyanı ve Ödemesi
- Nisan 2013 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Ödemesi
- 31.05.2013** - 2013 Yılı Emlak Vergisi 1. Taksit Ödemesi
- Veraset ve İntikal Vergisi 1.Taksit Ödemesi
- Vergi Levhasının İnternet Vergi Dairesi Üzerinden Yazdırılarak Alınması
- 2013 Yılı Çevre Temizlik Vergisinin (İşyeri ve Diğer Şekilde Kullanılan Binalar ile Su İhtiyacını Belediyece Tesis Edilmiş Su Şebekesi Haricinden Karşılamanın İçin) 1. Taksit Ödemesi
- Nisan 2013 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)
- Nisan 2013 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)
- Nisan 2013 Dönemine Ait Haberleşme Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 6111 Sayılı Kanunun 2,3,5,6,7 ve 8. Maddeleri Hükümleri Uyarınca Ödenmesi Gereken 13. Taksit Ödemesi
- Denetim Kuruluşları Yetkilendirme Belgesi Yıllık Harç Ödemesi
- 2013 Yılına Ait Mükellef Bilgileri Bildiriminin Verilmesinin Son Günü

Nisan 2013 Kronoloji

- 01 Nisan** Ekonomiyi soğutmak için frene sert basınca 2012 büyüme hızı yüzde 2.2 oldu.
- 02 Nisan** Türkiye'nin önde gelen kuyumculuk şirketlerinden Goldaş iflas etti.
- 03 Nisan** Barış süreci ile ilgili 7 bölgede görev yapacak 63 akil insanı Başbakan Erdoğan tarafından yazar, sanatçı, akademisyen ve STK temsilcilerinden seçildi.
- 04 Nisan** Uluslararası Araştırmacı Gazeteciler Konsorsiyumu (ICI), Azerbaycan'dan Kanada'ya, Pakistan'dan Rusya'ya aralarında siyasetçi ve ünlülerin de bulunduğu 130 bin kişinin adının geçtiği offshore sistemindeki 32 trilyon doları bulan para üzerinden vergi kaçakçılığıyla ilgili belgeleri ortaya çıkardı.
- 05 Nisan** İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nın adı Borsa İstanbul oldu, açılışı Başbakan Erdoğan yaptı.
- 06 Nisan** Güneydoğu'dan göç eden 10 bin aile köylerine geri dönmek için dilekçe verdi.
- 07 Nisan** ABD Dışişleri Bakanı John Kerry İstanbul'da Başbakan Erdoğan ile görüştü.
- 08 Nisan** İngiltere'de 11 yıl başbakanlık yapan, hayatı filimlere konu olan Demir Leydi lakaplı Margaret Thatcher 88 yaşında öldü.
- 09 Nisan** İran'ın Buşehr eyaletinde meydana gelen 6.3 büyüklüğündeki depremde 37 kişi öldü.
- 10 Nisan** Mersin'de 21 ton GDO'lu prince el konulmasının ardından, Tekirdağ Gümrük Müdürlüğü ekipleri 300 ton GDO'lu prince el koydu.
- 11 Nisan** Türkiye ile Moğolistan arasında karşılıklı olarak vizeler kaldırıldı.
- 12 Nisan** İzmir özel yetkili savcısı olarak adını duyuran Murat Gök, 4 yıldır görev yaptığı Samsun'daki lojmanın-da ölü bulundu.
- 13 Nisan** Başbakan Erdoğan, Meclis'te araştırma komisyonu kurarak MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin iktidar ortağı olduğu dönemi inceleteceklerini açıkladı.
- 14 Nisan** Somali'nin başkenti Mogadişu'da düzenlenen saldırılarda 34 kişi öldü, 3 Türk'de yaralandı.
- 15 Nisan** Ünlü piyanist ve besteci Fazıl Say gönderdiği bir elektronik mesajda halkın bir kesiminin benimsediği dini değerleri alenen aşağılama suçlamasıyla yargılandığı davada 10 ay hapis cezasına çarptırıldı.
- 16 Nisan** İran'da 7.8 büyüklüğünde deprem oldu. 200 atom gücündeki deprem 8 ülkede hissedildi.
- 17 Nisan** CHP Lideri Kılıçdaroğlu, "CHP tabanının yüzde 65'i süreci destekliyor" diyen Genel Başkan Yardımcısı Gülseren Onanç'ın istifasını istedi. Onanç istifa etti.
- 18 Nisan** ABD'nin Teksas bölgesinde bir gübre fabrikası havaya uçtu, 15 kişi hayatını kaybetti, 160 kişi yaralandı.
- 19 Nisan** BDP'li Sırrı Süreyya Önder, PKK'luların çekilmesinin 8-10 gün içinde başlayacağını açıkladı.
- 20 Nisan** ABD'de Boston maratonunu kana bulayan Çeçen iki kardeşten biri yaralı, biri ölü ele geçirildi.
- 21 Nisan** Ekonomi Bakanlığı Mart ayında yatırım tutarının yüzde 281 oranında artarak 12.9 milyar liraya çıkarken 3 ayda 23 milyar liraya ulaştığını açıkladı.
- 22 Nisan** Afganistan'da zorunlu iniş yapan helikopterdeki 8 Türk mühendisi, 1 Rus pilotu ve 2 yerel tercümanı Taliban kaçırdı.
- 23 Nisan** BDP'li Önder, Kandil'in açıklamalarının ardından 25 Nisan'da PKK'nın çekilme sürecinin başlayacağını açıkladı.
- 24 Nisan** Varlık Barışı ile ilgili yasa düzenlemesi TBMM'ye sevk edildi. Yurtdışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve taşınmazlar yüzde 2 vergi ile Türkiye'ye gelebilecek.
- 25 Nisan** KCK Başkanı Murat Karayılan PKK'luların 8 Mayıs'ta sınır dışına çekilmeye başlayacağını açıkladı.
- 26 Nisan** Taliban Afganistan'da kaçırdığı 8'i Türk 11 kişiye karşılık, hapisteki üyelerinin serbest bırakılmasını istedi.
- 27 Nisan** 13 yıldır kırmızı bültenle aranan uyuşturucu kaçakçısı Cumhur Yakut Sariyer'deki villasında yakalandı.
- 28 Nisan** İnönü Stadı'ndaki Beşiktaş'la Orduspor maçı bitiminde Samet Aybaba'yı protesto eden bazı taraftarlar demir çubuklarla dövüldü.
- 29 Nisan** Türk ve Alman Şirketlerine ait 2 gemi Ege'de çarpıştı. Gemiler battı, 2 denizci öldü, 8'i kayboldu.
- 30 Nisan** Merkez Bankası Başkanı Başçı, Dünya'da faizler ilk kez çok düşük. Türkiye'de negatif faize alışmak zorunda dedi.

40 TL

30 TL

40 TL

30 TL

www.mu-den.com.tr

Şehit Gönenc Şk. No:28/3 Anıttepe/ANKARA - Tel: (0.312) 230 04 51 - 52

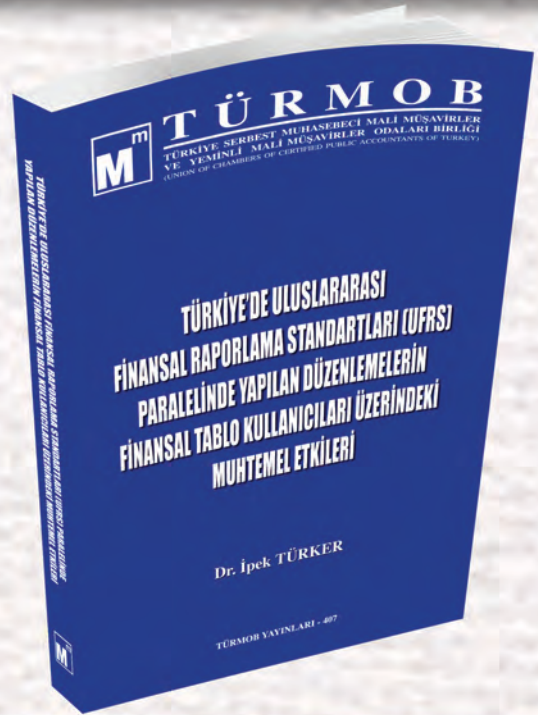

2012
baskı

50 TL

25 TL

www.mu-den.com.tr

Şehit Gönenç Sk. No:28/3 Anıttepe/ANKARA - Tel: (0.312) 230 04 51 - 52